

Bojno razpoloženje med nemškimi civilisti se krha!

Hitler prevzel vso oblast in napovedal veliko ofenzivo proti Rusiji in Veliki Britaniji. Ameriške čete se izkrcale na francoskem otoku. London vidi možnost japonskega sunka proti Sibiriji v odhodu vojaških transportov v mandžursko lukso. Masni angleški letalski napadi na nacijske baze in industrijska središča se nadaljujejo

London, 26. apr.—Diktator Hitler je danes prevzel absolutno oblast nad življenjem in premoženjem slehernega nemškega civilista, da ustavi krhanje bojnega razpoloženja na notranji fronti. To mu je podelil rajshof, kar pomeni, da lahko nastavlja in odstavlja sodnike in razsojilce njihove razsodbe.

Hitler je govoril v berlinskem nemnem gledališču eno uro. V njegovem govoru je priznal, da se njegova oborožena sila v Rusiji komaj izognila katastrofi, zato pa je napovedal, da bo zahteval veliko ofenzivo v zraku in na kopnem proti Rusiji in ofenzivo s podmornicami proti Veliki Britaniji.

Diktator je zaničljivo govoril "bolniku v Beli hiši in cinčnemu pijancu na Downing Streetu," zaenkrat pa je zagotovil nemško ljudstvo, da njegova armada na ruskih frontah ne bo šla iz rok te poteškoče prihodnjemu kot je šla to zimo. S tem je namignil, da bo vojna z Rusijo še dolgo trajala.

Washington, D. C., 26. apr.—Tu je bilo naznanjeno, da so se ameriške čete izkrcale v Novi Kaledoniji, stratežnem francoskem otoku ob pomorski črti, ki spaja Ameriko z Avstralijo. To je bilo prvo uradno naznanilo o odhodu ameriških čet na francosko ozemlje.

Nova Kaledonija leži okrog 1200 milj severozapadno od Otoka New Britain, katerega so Japonci zasedli. Pričakuje se, da bo vlada v Vichyju naslovila protest Ameriki zaradi izkrcanja čet.

New Delhi, Indija, 25. apr.—Mehanizirane japonske kolone so porile do Taunggyja, strateške točke, ki je oddaljena sto milj od Mandalaja, vitalnega burmanskega mesta, se glasi sem dosegljivo poročilo iz Čungkinga, Kitajske. Tam se zdaj vrše srdite bitke med Japonci in Kitajci.

Druge vesti iz Čungkinga pravi, da je štirideset japonskih bombnikov metalo bombe na položaje kitajskega in britanskega vojske pri Hopongu. Na drugi fronti pri Toungoju je v ljubezni Kitajci padlo 3000 japonskih vojakov, kitajske izgube pa so znašale tisoč ubitih in ranjenih.

Japonci so vrgli nove čete v boj proti britanskim kolonom, ki so zbrane na zapadni strani Yunnanunga, oljnega središča, katerega so Angleži in Kitajci zasedli.

Britsko poveljstvo je naznanilo, da je japonski letalski napad na Mandalaj. Večje število japonskih letal je metalo bombe na to mesto.

Besednik kitajskega zunanje urada v Čungkingu je objavil izjavo s pozivom za večjo odločnost pri Japoncem, da se zmanjša pritisk na Kitajsko na kitajske čete.

Melbourne, Avstralija, 25. apr.—Glavni štab generala Douglasa MacArthura je bil informiran o izkrcanju nadaljnjih japonskih čet na Panayju, filipinskem otoku. Vojaki so se izkrcali v treh letalcih v Iloilo, Capizu in Antipodju.

Corregidor, otoka trdnjava, ki je nahajajo ameriške in filipinske čete, je tarča japonskega bombardiranja. Teži topovi bruha izstrelke na otok.

Roosevelt za stabilizacijo mezd

Murray in Green konfirirala s predsednikom

Washington, D. C., 25. apr.—Predsednik Roosevelt je dal razumeti, da je z njegovim protinflacijskim programom povezan stabilizacija mezd. On bo pojasnil detajle programa v svoji poslanici kongresu in v govoru po radiu američnemu ljudstvu v ponedeljek.

Philip Murray, predsednik Kongresa industrijskih organizacij, in William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, ter drugi člani vojno-delavskega odbora so imeli dolg razgovor z Rooseveltom v Beli hiši. Predsednik je povedal reprezentantom organiziranih delavcev, da mora stabilizacija cen slediti stabilizaciji mezd.

Murray in Green sta po konferenci izjavila, da je Roosevelt dal zagotovilo, da bo opozoril kongres, da je on proti sprejetju restriktivne protidelavske zakonodaje. Ukrepe glede stabilizacije in kontrole mezd naj določajo člani vojno-delavskega odbora v soglasju z razpletom položaja.

CIO odbil Lewisovo zahtevo

Eksekutiva ne priznava obveznosti

Washington, D. C., 25. apr.—Eksekutiva Kongresa industrijskih organizacij je odbila zahtevo Johna L. Lewisa, predsednika rudarske unije UMWA, glede plačev dolga \$1.500.000. To vso to je rudarska unija prispevala za financiranje ustanavljanja industrijskih uni v začetku.

Resolucija, sprejeta na seji eksekutivnega odbora CIO, naglašala, da so unije CIO hvaležne rudarjem za finančno pomoč, katero pa ne smatrajo za dolg, ki ga je treba plačati. Vsota je bila le podpora gibanju, ki je rezultiralo v organiziranju milijonov delavcev, uposlenih v industrijah masne produkcije.

Na Lewisovo odredbo ni rudarska unija plačala članarine v blagajno CIO v februarju in marezu tega leta, ki znaša okrog \$60.000. Lewis je začel intrigirati proti sedanjim voditeljem CIO, ker mu nočejo slediti v napadih na Rooseveltovo administracijo. Vseled njegovega pritiska je že več uradnikov rudarskih distriktov UMWA izstopilo iz uradov CIO.

James B. Carey, tajnik CIO, je po navodilu eksekutive naslovil pismo Thomasu Kennedyju, tajniku blagajniku rudarske unije, v katerem med drugim naglašala, "da je temeljno načelo slehernega unije svetost obligacij. Iz tega razloga želim, da vaša unija plača zaostalo članarino v blagajno CIO."

Prodajanje sladkorja ustavljeno za en teden

Washington, D. C., 25. apr.—Prodajanje sladkorja preneha v teden, ki se prične v ponedeljek in konča opolnoči naslednji ponedeljek, 4. maja. Obnovljeno bo v torek, 5. maja, na podlagi novih regulacij glede prodajanja v odmerkih. Izdelovalcem sladkorja ter trgovcem na debelo in drobno bo s tem dana prilika za pregled zalog sladkorja.

JUGOSLOVANSKI ČETNIKI ZAČE LI OFENZIVO

Izvršili so več napadov na osiščne pozicije

ZENA SRBSKEGA GENERALA ARE-TIRANA

London, 25. apr.—Četniška armada okrog 150.000 mož, kateri poveljuje general Draža Mihajlović, je začela "pomladansko ofenzivo" v Srbiji, Bosni in Crni gori. Izvršila je že več uspešnih napadov na pozicije osiščne okupacijske armade.

Jugoslovanska vlada v izgnanstvu v Londonu je bila informirana, da četniška armada potrebuje več orožja, streliva, medicinskih potrebščin in drugega materiala za uspešno ofenzivo. V bitkah, ki so v teku, sta obe strani utrpeli velike izgube.

Mihajlovićevi četniki operirajo v skupinah po 50 in 100 mož v navalih na nacistične komunikacijske zveze, oborožene konvoje in vojaške koncentracije na Balkanu. Večino napadov izvrše ponoči. Četniki navadno pridre iz svojih akrivališč v hribih, izvrše določeno delo in se potem vračajo nazaj.

General Draža Mihajlović, ki je vojni minister v jugoslovanski vladi, nima zalagalnih kolon, medicinske opreme in ne rezerv, stvari, ki jih najbolj potrebuje za uspešno vojno proti osiščni okupacijski sili.

Jugoslovanska vlada v izgnanstvu je bila informirana, da so nemške vojaške oblasti aretirale ženo in otroke generala Draže Mihajlovića, vrhovnega poveljnika srbskih četnikov, ki se bore proti osiščni okupacijski armadi.

Washington, D. C., 25. apr.—Državni tajnik Cordell Hull je obsodil zahtevo nemške vojaške oblasti v Beogradu, da se morajo general Mihajlović in njegovi četniki podati in odložiti orožje. Zahteva je povezana z grožnjo, da bodo člani družin generala in njegovega štaba zaseženi kot talci.

Hull pravi, da je zahteva nemških vojaških oblasti nadaljšanje dokaz nacističnega barbarstva in terorizma. Te se poslužujejo brutalnih sredstev, da zlomijo odpor pogumnih in neustrašenih mož.

Beaverbrook priporoča novo fronto

Pomoč armadam sovjetske Rusije

New York, 25. apr.—Lord Beaverbrook, britski odposlanec v Združenih državah in direktor za mlitaristične dobave, je sugeriral ustanovitev druge fronte po Veliki Britaniji na obrežju zapadne Evrope in veliko zavezniško ofenzivo proti Nemčiji.

Beaverbrook je govoril na banketu Zveze izdajateljev ameriških časopisov, ki se je vršil po zaključitvi zborovanja te organizacije. On se je zahvalil Ameriki za pomoč, ki jo nudi Veliki Britaniji, in pohvalil junško borbo sovjetskih armad. "Ako bodo Velika Britanija in njeni zavezniški ustanovili drugo fronto, se bo pritisk Hitlerjevih legij na sovjetsko oboroženo silo zmanjšal," je dejal. "Če se to zgodi, bo Stalin obračunal s Hitlerjem v tem letu. Vojna se lahko zaključi v tem letu s porazom osiščnih sil, če se bodo zavezniški poslužili prilike, ki je prišla. Poraz Rusije v vojni z Nemčijo bi bila katastrofa za zavezniške."

Beaverbrook je dalje rekel, da se popolnoma strinja z rusko vojno teorijo, da je najboljša oblika obrambe ofenziva. Po sovravniku je treba udariti povsod, kjer se kaže prilika. V vojnah zmagujejo oni, ki tvegajo ofenzive in se ne branijo samo pred napadi.

Odpor proti Nemcem na Norveškem

Rebeli ubili 400 nemških vojakov

San Francisco, Cal., 25. apr.—Radijsko poročilo iz Kabarovske, Rusija, pravi, da rebeli v severni Norveški delajo preglednice nemškim vojaškim enotam. Navali na skladišča orožja in streliva so na dnevnem redu in z orožjem, ki ga dobe v teh navalih, napadajo nemške vojaške posadke. V zadnjih mesecih so rebeli pobili čez 400 nemških vojakov in častnikov.

New York, 25. apr.—"Norveška še ni in nikdar ne bo odnehala v borbi proti nacijem," je dejal Johan Nygaardsvold, predsednik norveške vlade v izgnanstvu v Londonu, ko je došel sem iz Anglije. "Ona še vedno vodi vojno proti sovražniku, ki jo je zasedel."

Zatiranje terorizma v Franciji

Hitler poslal napadalne čete v Pariz

Vichy, Francija, 25. apr.—Diktator Hitler je podvel drastične korake, da zatere terorizem v okupirani Franciji. Izvedbo naloge je poveril princu Josiasu Waldeck-Pyrmontu, svojemu zapuščniku. Teroristični čini so se povečali, odkar je Pierre Laval prevzel vodstvo francoske vlade.

Princ Josias je došel v Pariz kot komandant nemške policije v spremstvu nacističnih padalnih čet. Ti imajo na razpolago 400 tankov, ki se nahajajo v strateških pariških predelih.

Nove bombe eksplozije so se pripetile v Montpelieru, vseučiliščnem mestu v bližini obale ob Sredozemskem morju. Ena bomba je eksplodirala v glavnem stanu protiboljševske legije, druga pa poleg poslopja, kjer je urad francoske fašistične stranke, katere vodja je Jacques Doriot.

Bombe so začele pokati, ko je Laval naznanil reorganiziranje francoske policije. Vse so bile namenjene elementom, ki vodijo agitacijo za poglavitve kooperacije med Francijo in Nemčijo.

Čez sto oseb je bilo aretiranih v Boulogni na obtožbo sodelovanja z Angleži, ki so invadirali to francosko lukso zadnjo sredo. Doznava se, da je bilo čez 500 ljudi ustreljenih po angleškem vpadu v St. Nazaire. Proti krajevnim uradnikom je bila odrejena disciplinarna akcija.

Uredniki Coughlinovega magazina pred veleporoto

Washington, D. C., 25. apr.—Federalna veleporota, ki preiskuje osiščno propagando, je pozvala deset urednikov in drugih uslužbencev magazina Social Justice, ki izhaja v Royal Oaku, Mich., k zaslišanju. Magazini je ustanovil "father" Charles E. Coughlin, bivši radiopridigar. Poziv za nastop pred veleporoto so dobili Coughlin, Letty Faber, Bernard O'Connor, Robinson Palmer, Gwynetta Chappelle, Frank Traznick, Eugenia Burke, Marie Rhodes, Bernice Marks in Cors Quinlan. Poštni departament je prepovedal pošiljanje magazina po pošti, ker je vseboval članke s propagando v prilogi osišču in napade na Rooseveltovo administracijo in ameriške vojne napore.

no teorijo, da je najboljša oblika obrambe ofenziva. Po sovravniku je treba udariti povsod, kjer se kaže prilika. V vojnah zmagujejo oni, ki tvegajo ofenzive in se ne branijo samo pred napadi.

Domače vesti

Letošnji Majski glas
Chicago.—Majski glas, letna revija, katere izide v založbi Proletarca vsako leto k delavskemu prazniku Prvemujaju, je izšel zadnji petek, poln zanimivih člankov, črtic in alegoričnih slik. Zastopani so le slovenski socialni in drugi avtorji, ki žive v Ameriki. Letošnji Majski glas ima 64 strani poleg platnic in natisnila ga je tiskarna SNPJ. Naroča se pri Proletarcu, 2301 So. Lawndale ave., Chicago, Ill., in stan 25c.

Teresijo Dušak našli mrtvo

Oglesby, Ill.—Dne 22. aprila je naglo umrla Teresija Dušak, roj. Šetincec, popularna dopisovalka in znana kot "vesela vdova." Rojena je bila v Brežicah na Štajerskem in ob smrti je bila stara 55 let. V Ameriko je prišla pred 20 leti. Prva leta njenega bivanja v tej okolici se je udeleževala v dramatični in pripevskem društvu Soča v bližnjem La Sallu. Njen mož je umrl pred šestimi leti. V bližnji naselbini zapuščila sestro Mary Novak, v La Sallu bratrca in več sorodnikov v Chicagu in Michiganu. Bial je članica SZZ in organizacije Moose. Njen pogreb se je vršil v nedeljo. V današnji Prosveti je njen zadnji dopis.

Zapleten v star umor

Chicago.—Pred nekaj dnevi je bil aretiran Andrej Čremošnik, star 29 let in stanujoč na naslovu 1928 W. 22nd Place. Obtožen je, da je pred šestimi leti sodeloval pri umoru neke ženske v Kansasu, zadeva pa je zdaj prišla na dan v Pueblu, Colo., kjer je ljubosumna ženska po imenu Bertha Brummert ovadila policijo nekega Paula Blooreja, kateri ji je zaupal svoje in Čremošnikovo dejanje. Kakor se glasi poročilo v čikaških listih, sta Bloore in Čremošnik umorila žensko in odpeljala njeno truplo v neko zapuščeno farmsko hišo, katero sta potem zažgala. Ogorelo truplo, ki so ga našli na pogorišču, ni bilo nikdar spoznano. Zločin je bil izvršen leta 1936. Bloore, ki je bil aretiran v Pueblu, se zdaj nahaja v zaporu v Girardu, Kans. Čremošnik se je prostovoljno podvrnil odvedbi v Kansas.

Now grob na newyorških farmah

Worcester, N. Y.—Zadnje dni je tukaj umrl Jernej Sever, star 58 let in doma iz Kolane na Notranjskem. Umrl je naglo za pljučnico in bil je brez sorcev, brez podpornega društva in brez vsakega denarja. Domačini so nakolektali manjšo vsoto, da so ga mogli pokopati na skromen način.

Amerika pošlje odposlanca v Afriko

Propaganda proti francoskim fašistom

Washington, D. C., 25. apr.—V smislu dogovora, sklenjenega z generalom Charlesom de Gaullem, voditeljem vseh svobodnih Francozov, bo Amerika poslala posebnega reprezentanta v Brazzaville, francosko srednjo Afriko, kjer bo vodil in nadziral propagando proti Pierreu Lavalu, ki je prevzel vodstvo francoske vlade in se izrekel za kooperacijo z nacistično Nemčijo in ostalimi osiščnimi državami.

Propaganda proti francoskim nacijem in fašistom bo šla po radiu v zasedeno in nezasedeno Francijo in vse francoske kolonije. Predsednik Roosevelt in državni tajnik Cordell Hull sta uverjena, da Laval ne bo odnehal v naporih, katerih namen je potegnitev Francije v vojno proti zavezniškim državam na strani Nemčije, Italije in Japonike.

Naznanjeno je bilo, da bo reprezentant Amerike kmalu odpotoval v Brazzaville, kjer bo navezal stike z voditelji svobodnih Francozov. Doznava se, da velika radiopostaja že operira

JUŽNA AFRIKA PRETRGALA STIKE S FRANCIJO

Detalji o kooperaciji med Lavalom in osiščem razkriti

NACIJSKI TEROR V HOLANDIJI

Pretoria, Južnoafriška unija.
25. apr.—Južnoafriška unija je pretrgala diplomatske in vse druge odnose s Lavalovo Francijo, ki se je izrekla za poglavitve kooperacije z nacistično Nemčijo in drugimi osiščnimi državami. Unija je prva zavezniška država, ki je to storila.

V Pretoriji se širijo govorice, da bodo južnoafriške čete okupirale francoski otok Madagaskar, ki leži v bližini Afrike, da ne bi prišel v osiščne roke. Otok je velikega strateškega pomena za zavojevanje države.

Jan S. Smuts, predsednik vlade, je izročil noto francoskemu poslaniku, v kateri ga je informiral o prelomu odnosov. "Zadnji dogodki v Franciji so demonstrirali, da je vzdrževanje diplomatskih odnosov nemogoče," pravi nota. "Južnoafriška unija je morala storiti ta korak, ker se je Lavalov režim izrekel za vsestransko kooperacijo z Nemčijo. Mi še vedno upamo in verujemo v vstajenje Francije, da se bo narod dvignil in pometel z izdajalci. Kadar se bo to zgodilo, bo Francija spet zavzela svoje mesto v svetu in ponovno igrala važno vlogo v prid človeštvu."

Washington, D. C., 25. apr.—Državni tajnik Cordell Hull je predložil predsedniku Rooseveltu detajle o kooperaciji Lavalovega režima z osiščem. Iz teh je očitno, da bo Laval napel vse sile, da potisne ostanke francoske republike na stran osišča.

Iz Vichyja je prišlo poročilo, da je novi japonski poslanik Takonobu Mitani konfiriral z Lavalom. Konferenca se je vršila, preden je poslanik predložil svojo poveljnico maršalu Petainu, ki je po imenu še vedno načelnik francoske države.

Vichy, Francija, 25. apr.—Lavalova vlada je zanimala poročilo iz Moskve, da so nemški častniki in pomorski dospel v Toulon, francosko lukso ob Sredozemskem morju, in prevzeli enote bojne mornarice, ki se nahajajo tamkaj.

London, 25. apr.—Trinajst Holandcev je bilo ustreljenih v zadnjih dneh zaradi opozicije in demonstracij proti nemški okupacijski sili, poroča list Vrij Nederland, glasilce svobodnih Holandcev. Nacistični avtoritete so odredile izgon vseh židov iz mest na holandskem obrežju.

List pravi, da je več mladih Holandcev pobegnilo čez Rokavski preliv in dospelo v Anglijo, kjer so se pridružili angleški letalski sili. Vsi so izjavili, da odpor proti nacijem v Holandiji narašča kljub terorizmu.

Ameriški letalci se dobro počutijo v Rusiji

Kujbišev, Rusija, 25. apr.—Sovjetski uradniki pravijo, da se pet ameriških letalcev, ki so se morali spustiti na tla s svojim bombnikom v vzhodni Sibiriji, dobro počutijo. Oni so se udeležili napada na Tokio in druga japonska mesta in na povratku so zgrešili pot in pristali na ruskem ozemlju. Sovjetske avtoritete so jih internirale v smislu provizij mednarodnega prava, da dokažejo svojo nevtralnost v vojni, ki divja na Pacifiku. Rusija namreč še ni napovedala vojne Japoniki.

tamkaj. Ta bo krila s svojo propagando Francijo in vse njene kolonije.

